

Всеукраїнська загальнополітична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 7 (1607) П'ятниця, 11 березня 2011 р.

Видається у Сімферополі з 31 грудня 1992 р. Ціна...

ВБИРАТИ ДУХ ВОЛІ І СПРАВЕДЛИВОСТІ,

ЩО ПРОХОДЯТЬ ЧЕРЕЗ УСЮ ТВОРЧІСТЬ КОБЗАРЯ,
ЗАКЛИКАЛА 9 БЕРЕЗНЯ НИНІШНІЙ
Й МАЙБУТНІ ПОКОЛІННЯ КРИМСЬКА ВЛАДА.
ТОЖ РАДИ ТОГО, щоб СПОВНА УСВІДОМИТИ
ТА ОЦІНИТИ ЦЕЙ ЗАКЛИК, ВАРТО ЩЕ І ЩЕ РАЗ
ПЕРЕЧИТАТИ ШЕВЧЕНКА (стор. 4, 6).

9 березня в Сімферополі відбулося урочисте покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку, присвячене 197-річчю від дня народження поета.

У заході взяли участь перший заступник голови Ради міністрів АРК Павло Бурлаков, заступник голови Верховної Ради АРК Григорій Іоffe, перший заступник Постійного Представника Президента України в Криму Віктор Плакіда, мер Сімферополя Віктор Агеев та ін.

Як повідомляє головне управління інформаційної політики Ради міністрів АРК, Павло Бурлаков вважає, що спадщина Тараса Шевченка об'єднує українське суспільство. «Українською і російською мовами він писав про свою любов до України. Через усю творчість Кобзаря проходить дух волі й справедливості. Нинішній майбутній покоління повинні цей дух вбирати і вчитися у цієї великої людини», – сказав Павло Бурлаков.

У прес-центрі Верховної Ради АРК повідомили, що, говорячи про спадщину поета, Григорій Іоffe відзначив, що Тарас Шевченко виступав за культурну інтеграцію в країні. «На відміну від деяких сьогоднішніх ультрапаціоналістів, що закликають «скинути з корабля сучасності» те, що пов'язане з духовною спадщиною колись єдиної країни, Шевченко вважав, що основну роль відіграє саме культурна інтеграція», – підкреслив заступник голови ВР.

У прес-центрі проінформували, що також 9 березня у Сімферополі пройшли урочисті збори і святковий концерт, присвячені Кобзареві.

За повідомленням «Кримського інформаційного агентства».

Фото прес-центру ВР АРК.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА КРИМУ ВІДЗНАЧИЛА ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ КОБЗАРЯ

Українська громада Криму 9 березня 2011 р. у м. Сімферополі відзначила 197 річницю з Дня народження Т. Г. Шевченка.

О 10 годині ранку біля пам'ятника Великому Кобзарю відбулося покладання квітів, в якому взяли участь представники громадських організацій, політичних партій, творчої та наукової інтелігенції, органів влади.

Члени Української громади Криму також взяли участь у відзначенні 1-ї річниці з нагоди створення виставково-презентаційного центру «Українська книга» в Сімферополі.

Незважаючи на снігову та холодну погоду, урочисті заходи створили святковий настрій всім учасникам.

Прес-служба Української громади Криму.

КРИМСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ УНП ВІШАНУВАЛА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

9 березня 2011 року в Сімферополі Кримська організація Української Народної Партиї вшанувала пам'ять видатного українського поета та художника Т. Г. Шевченка. Штормова холода погода не завадила членам УНП покласти квіти та провести урочистий мітинг. В заході також взяли участь учні 3-го класу з української мови навчання (вчитель Марина Волошина) сімферопольської школи №38. «Тарас Шевченко є для нашого покоління яскравим прикладом величезної любові до України, його відданості національно-державницькій ідеї, заради якої великий пророк Шевченко робив все можливе для її утвердження», – заявив голова Кримської організації УНП Олег Фомушкін.

Ірина КЛЮЄВА, прес-служба Кримської організації УНП.

РЕЗОНАНС

ЧОМУ ПАМ'ЯТЬ
ПРО ГЕРОЇНЮ-
ВІШИВАЛЬНИЦЮ
НАДТО ДОРОГА
ДЛЯ ВЛАДИ?

стор. 3

СЛОВО - ЗБРОЯ!

ВАСИЛЬ ШКЛЯР
ВІДМОВИВСЯ
ПРИЙНЯТИ
ШЕВЧЕНКІВСЬКУ
ПРЕМІЮ

стор. 5

«БІЛІ ПЛЯМИ» ІСТОРІЇ

ЯК ГОТУВАВСЯ
«ЗОЛОТИЙ
ВЕРЕСЕНЬ»
1939 РОКУ

стор. 7

ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО:
ПОРТРЕТ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта»

«БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ».

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України.
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11 2006 р.
Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.

Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і вправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25;
51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
вул. Гагаріна, 5,
2-й поверх,
кімн. 13 - 15.

E-mail:
wik@swit.crimea.com
Сторінка в Інтернеті:
<http://svitlytsia.crimea.ua>

Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журналістичне видавництво
Міністерства культури
України.

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63.

P/r 37128003000584
в УДК у м. Києві
МФО 820019
код ЕДРПОУ 16482679

E-mail:
vidavniectvo@gmail.com

Передплатна кампанія на видання ДП «Газетно-журналістичне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська, 1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина.

Тел./факс
(044) 498-23-64.

ВКЛОНІМОСЯ

У Сімферополі відбулося урочисте вішанування переможців Кримського республіканського туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2011». Про це повідомило головне управління інформаційної політики Ради міністрів АРК.

Як відзначили в управлянні, у заході взяв участь перший заступник глави кримського уряду Павло Бурлаков.

«У кожного з нас є свій учитель, який дав путівку в життя, без якого наша доля не могла б відбутися. Ми в неоплатному боргу перед учителем. Виконуючи своє шляхетне покликання, ви віддаєте серце й душу вихованцям, відкриваєте таланти й дорогу в життя кожному учневі», - звернувся Павло Бурлаков до вчителів.

Він привітав переможців - педагогів із усіх регіонів рес-

ВЧИТЕЛЮ!

публіки, що зайняли призові місця в 13-ти номінаціях.

На думку Павла Бурлакова, конкурс має велике значення для працівників сфери освіти. «Він виконує свою місію - допомагає молоді виявити свої таланти, знаходить нові нестандартні рішення у вихо-

ванні підростаючого покоління», - сказав перший заступник голови уряду.

Павло Бурлаков нагадав, що цього року вперше прийнята Республіканська програма підвищення престижу праці вчителя, розрахована на 5 років. «У квітні главою кримського уряду Василем Джарті будуть розглянуті перші підсумки й перспективи виконання цієї програми», - повідомив перший віце-прем'єр.

На завершення урочистого заходу на сцені Кримського академічного російського драматичного театру ім. М. Горького виступили зразковий ансамбль танцю «Атлантика», вокальний ансамбль «Джаз - рандеву», театр танцю «Мьюзик сейф», хореографічний ансамбль Кримського факультету Кримського національного університету культури й мистецтв.

МИНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ АРК ПОВІДОМЛЯЄ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ ПУБЛІКАЦІЙ
І ТЕЛЕРЕПОРТАЖІВ У ЗМІ

«ШКОЛЬНА ОСВІТА ПІВОСТРОВА - 2011»

3 15 березня по 31 жовтня 2011 р. у рамках реалізації Республіканської Програми підвищення престижу праці вчителя на 2011-2015 рр. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим проводить конкурс публікацій і телерепортажів у засобах масової інформації «Шкільна освіта півострова - 2011».

Конкурс проводиться у 4 номінаціях:

- * «Школа очима тележурналіста»;
- * «Школа очима журналіста»;
- * «Школа очима дитини»;
- * «Школа очима батьків».

Мета конкурсу: популяризація педагогічної праці, підвищення соціального статусу вчителя в суспільстві.

У конкурсі можуть взяти участь тележурналісти, репортери, журналісти, школярі, батьки учнів, студенти, педагоги, викладачі і взагалі всі небайдужі люди, котрі бажають підняти престиж учителя

і школи.

Умови конкурсу:

1. Бажаючі взяти участь у конкурсі повинні підготувати й розмістити в засобах масової інформації (кримських, українських, іноземних) публікацію або телерепортаж за темою конкурсу.

2. Конкурсантам необхідно надати свої публікації або репортажі до 31 жовтня 2011 р. у прес-службу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту АРК (м. Сімферополь, пр. Совнаркомовский, 3) у друкованому вигляді або на електронному носії, або відправити на електронну пошту:

http://www.press_mon_ark@mail.ru

(Конт. тел. 099 907-25-40, Сергійович)

3. Оцінювання робіт буде проводитися компетентним журі в складі авторитетних педагогів і керівників навчальних закладів, представників батьківських комітетів і громадських організацій, школярів, студентів, викла-

дачів кримських вузів.

4. Переможці номінацій будуть нагороджені почесними дипломами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту АРК, а також коштовними подарунками:

- за 1-е місце - ноутбук;
- за 2-е місце - цифровий фотоапарат;
- за 3-е місце - зовнішній жорсткий диск.

Беручи участь у конкурсі, ви допоможете нам краще зрозуміти й розв'язати актуальні питання, що стоять перед освітою Криму!

КОНКУРС ІМЕНІ КВІТКИ...

на рак і в нью-йоркському шпиталі познайомився з українкою з неповторним сопрано.

Коли 29 березня 1998 року Квітка Цісик у віці 44 років відійшла у вічний світ, Алекс Гутмахер постановив, що він своє життя присвятить вшануванню пам'яті талановитої співачки.

У Львові на будинку, де мешкали рідні Квітки, встановили пам'ятну таблицю, а одну з вулиць назвали іменем співачки. На черзі першій міжнародний конкурс імені Квітки Цісик у рамках проекту «Незабутня Квітка», який відбуватиметься 1-4 квітня.

Конкурс має на меті популяризувати як творчість Квітки Цісик, так і український романс, який забутий і не знаний, наголосив ініціатор проєкту та меценат Алекс Гутмахер. «Безумовно, потрібно відроджувати український романс. Коли наш конкурс для цього покликаний - популяризувати українську пісню, український романс», - каже продюсер.

Уже розпочався збір заявок від охочих взяти участь у кон-

курсі, подаватись можна до 25 березня. Учасниками можуть бути солісти-вокalistи або ансамблі, люди віком від 18 до 35 років. Конкурсанти повинні підготувати дві пісні: з творчого доробку Квітки Цісик та український романс. (Детальніше про умови можна довідатись за адресою - <http://www.miok.lviv.ua>).

Конкурс має на меті популяризувати як творчість Квітки Цісик, так і український романс, який забутий і не знаний, наголосив ініціатор проєкту та меценат Алекс Гутмахер. «Безумовно, потрібно відроджувати український романс. Коли наш конкурс для цього покликаний - популяризувати українську пісню, український романс», - каже продюсер.

ТУРИСТИЧНИЙ СВІТ «ВМИКАЄ» УКРАЇНУ
3 9 по 13 березня в Берліні проходить Міжнародна туристична біржа (ITB), що є найбільшою туристичною виставкою в світі, яка реально сприяє популяризації туристичного потенціалу країн. Очікується, що цього року виставку огляне близько 200 тис. відвідувачів, які ознайомляться з експозицією 11 тис. експонентів, що представляють понад 180 держав світу.

Традиційно участь у ITB бере й Україна. Цього року до численної делегації нашої країни увійшли представники урядових установ, туристичних операторів та Національного агентства з підготовки України до Євро-2012.

9 березня у рамках ITB відбулося урочисте відкриття стенду України за участі заступника міністра культури та туризму Юрія Артеменка, посла України у ФРН Наталії Зарудної, заступника голови Національного агентства з підготовки до Євро-2012 Валерія Жалдака, представника німецького Товариства міжнародного співробітництва (GIZ) Лео Кройца, директора «Національного туристичного офісу» Олега Литвяка та керівника ДП «Україна-Всесвіт» Романа Кожари.

Головними темами презентаційного стенду України на ITB є Чемпіонат Європи з футболу 2012 року, приймаючі міста турніру, а також Одеса, Крим і Карпати. Цього року українську експозицію було підготовлено за сприяння німецького Товариства міжнародного співробітництва в рамках технічної допомоги Україні на підготовку до Євро-2012.

* * *

За час роботи Міжнародної туристичної біржі ITB кримський стенд відвідало понад 3 тисячі гостей.

Серед відвідувачів — представники туристичних компаній і засобів масової інформації Німеччини, Великобританії, Йорданії, Австрії, Франції, Польщі, Італії, Росії, Білорусі, Ірану, Казахстану, Китаю, США.

У рамках берлінської виставки представники Міністерства курортів і туризму Криму провели переговори з керівником компанії Kaus Media Services Акселем Каусом щодо просування курортно-рекреаційного потенціалу Криму на ринки Німеччини і Великої Британії. На зустрічі було відзначено, що останнім часом усі більш популярним серед жителів Німеччини стає оздоровлення в кримських здравницях. Також зростає попит на активні види туризму, етнографічні й культурно-пізнавальні тури. Крім того, великий інтерес для європейців представляють такі заходи, як Міжнародний театральний фестиваль ім. Чехова в Ялті, міжнародний музичний фестиваль Джаз-Коктебель, а також молодіжний фестиваль «Казантіп».

ОЛЕКСАНДРА КУЖЕЛЬ: «У КРИМУ ПОВНЕ НЕСПРИЙНЯТТЯ УКРАЇНИ...»

Для жителів Криму найчастіше більш важливі відносини з Росією й статус російської мови, ніж вирішення економічних або побутових проблем. Про це заявила заступник голови партії Сергія Тіріпка «Сильна Україна» Олександра Кужель, яка недавно була вибрана депутатом парламенту Криму.

«Якщо чесно, для мене це був шок. Я ж сама російськомовна. Але коли приїхала в Крим, у мені розуміння українськості піднялося більше, ніж за роки. У Криму повне несприйняття України... Люди думають: «Я буду сидіти без каналізації, без води, без тепла, але головне, що буде російська мова й дружба з Росією». Я в Севастопол

НА МЕРТВИХ, НА ЖИВИХ І НЕНАРОДЖЕНИХ...

ВІДБУВАЄТЬСЯ СЬОГОДНІ ЕКОНОМІЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Щоправда, останнім пощастило найбільше. Аби захотити батьків до народження першої дитини, влада пропонує 25 тис. грн. Далі – більше.

Живі можуть ще якось за себе поборотися.

А мертві? Знамениту кримську вишивальницю Віру Сергіївну Роїк поховали на початку жовтня минулого року, коли вже повним ходом йшла підготовка до її 100-річного ювілею. Але за півроку до цієї події земна стежина славної майстрині увірвалася...

Прощання з нею відбулося у будівлі міськради. Не залишилися останньою і перші її особи – адже Віра Сергіївна була визначною людиною міста, саме українського міста Сімферополя, бо пропагувала традиційну українську вишивку, хоча знала багато технік і уподобань вишивальниць, що уособлюють інші народи.

Заходи, які були заплановані для вітання живої людини, не могли не зазнати певних змін. На честь 100-річчя з дня народження Віри Роїк, почесної громадянки Сімферополя та інших міст, Героя України, рішенням 65-ї сесії 5-го скликання сімферопольської міськради площа в районі вулиці Кубишева та Лермонтова було присвоєно її ім'я. І сталося це 21 жовтня 2010 року. Оргкомітетом з увічнення пам'яті майстрині було заплановано видання присвячених її книг, відкриття музею української вишивки з роботами Віри Сергіївни, а також її меморіальної оселі, яка б зберігала від-

чуття присутності цієї дуже багатосторонньої унікальної особистості. Неодноразово обговорювалося і питання створення алеї Героїв України (в Криму їх кілька). За підрахунками організаційного комітету ці та інші заходи (у тому числі, і облаштування площи та її архітектурне оздоблення на конкурсних засадах) мали коштувати місту 700 тис. гривень. І це, здається, нікого не лякало, та й було чисто умовною цифрою.

Але ось прийшла нова влада, прагматизм для якої став першочерговим завданням. Держава мала економити – аби належним чином підготуватися до Євро-2012 та сподобатися МВФ і одержати від нього черговий транш. Та їй комісію з питань культури у ВР АРК очолила людина надто далека від української вишивки. Пан Сергій Цеков – відомий усому Кримові як очільник відроджувати багато років однієї з проросійських організацій, всі його виступи в пресі базувалися саме навколо цієї тематики. Кажуть, на підтримку російського слова в Криму широку виділяється 1 млн. 300 тис. грн. Але можновладці, які стоять на захисті інтересів російськомовних громадян, що їх, власне, і формують, не завжди можуть підніматися над політичною кон'юнктурою навіть якщо цього вимагають виконання їхніх службових обов'язків та власне сумління.

Втім, пан Сергій Цеков представникам ініціативної групи не відмовив, не відмовив ім і в Раді міністрів Криму. Але спливав час, до знаменної дати лишилося трохи більше місяця, та кошти ні в бюджеті Криму, ні в бюджеті міста на ці заходи так і не передбачені.

Замість того в газеті Верховної Ради АРК «Кримские известия» з'явилася стаття Людмили Радової, яка ретельно проаналізувала запропонований ініціативною групою кошторис і досить прозоро натякнула, що ініціатори заходів (а це, перш за все, син Віри Сергіївни Вадим Роїк, ДО «Всеукраїнський інформаційно-культурний центр» та кримська філія Наукового товариства ім. Т. Шевченка) мають тут свій приватний, меркантильний інтерес. («Не ідеє ли речь о том, что юбилей Веры Роик – хороший повод, чтобы их (роїк – авт.) получить?»)

Вадим Роїк, який чи не все свідоме життя власним коштом займався пропагандою творчості своєї матусі (сама Віра Сергіївна була інвалідом ще з часів Великої Вітчизняної війни), і на роз'їзди країною та світом, транспортування робіт, підготовку експозицій, видання книг, присвячених українській вишивці, майстер-класи тощо йшла левова частка синового сімейного бюджету, був глибоко обурений публікацією і разом з однодумцями скликав прес-конференцію та звернувся з листом до головного редактора газети «Кримские известия» Ірини Іванченко з вимогою, аби автор статті вибачилася за «неетичні і абсурдні» висловлювання.

Ні, він не заперечує, що запропонована сума дійсно солідна, але визначати її в кінцевому варіанті та розра-

хуватися за надані послуги мав зовсім не він особисто, а представники влади. Мати й так була для нього найдорожчою людиною, а працювала вона, аби прославити своє місто, свій народ, дати новий поштовх такому популярному донедавна в Україні виду мистецтва, навернути до нього нових і нових шанувальників.

Вадим Михайлович, довгі роки пропрацювавши на високих відповідальних посадах, не міг і думки мати, що хтось йому вручить всю суму готовкою у вільні користування, аби можна було її роздірибанити, але усвідомлював, що в нашій країні будь-що треба «пробивати» і не пускати на самоплин. Тим більше, буде незручно, коли до Сімферополя на святкування з усієї України приде чимало запрошених, зокрема, представники столичної

влади, які вже дали на це згоду.

А поки що цілком реальним виглядає лише встановлення меморіальних дошок на школах, де працювала свого часу Віра Роїк, та відкриття в них виставок праць майстрині. І для бюджету необтяжливо, і про майбутнє влада може не хвилюватися, бо до наступного сторічного (двохсотрічного) ювілею ця настирлива ініціатива група напевне що не протягне. Тож ціна питання – елементарна бездіяльність.

А ще мені чомусь пригадалася рядки із вже забутого вірша: «Это нужно не мертвым, это нужно живым...». І дійсно, Віру Сергіївну земна слава вже не обходить. Але збережена її пам'ять – це шанс для наших дітей і онуків повірити, що, безкорисливо присвятивши життя якісь

Понад 130 севастопольців приєднались до відкритого листа Президента Національного університету «Києво-Могилянська академія» Сергія Квіта щодо курсу міністра освіти і науки України Дмитра Табачника на авторитарну централізацію управління та деградацію науки і освіти в Україні, з яким вчений звертається до перших осіб держави. (http://www.ukma.kiev.ua/news/news_detailed.php?id=1762).

Підписи зібрані головою Союзу українок м. Севастополя Богданою Процак за ініціативою всеукраїнської організації.

ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ ЯНУКОВИЧУ В. Ф. ГОЛОВІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЛІТВИНУ В. М. ПРЕМ'ЄР-МИНІСТРОВІ УКРАЇНИ АЗАРОВУ М. Я.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «КІЕВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ» СЕРГІЯ КВІТА ЩОДО КУРСУ МІНІСТРА ОСВІТИ І НАУК УКРАЇНИ ДМИТРА ТАБАЧНИКА НА АВТОРИТАРНУ ЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ УПРАВЛІННЯ ТА ДЕГРАДАЦІЮ НАУКИ І ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Шановний пане Президенте України!

Шановний пане Голово Верховної Ради України!

Шановний пане Прем'єр-міністре України!

Від імені Національного університету «Києво-Могилянська академія» звертається до Вас із метою ознако-мити із ситуацією, яка сьогодні склалася у сфері вищої освіти і, яка, на нашу думку, веде до самоізоляції України, подальшої деградації науки, освіти та економіки в нашій державі.

Міністерство освіти і науки України проводить спішне обговорення проекту Закону України «Про вищу освіту», який має на меті загальмувати розвиток вітчизняних ВНЗ, позбавити їх будь-яких ознак автономії, не дати можливості виходу на міжнародний конкурентоздатний рівень. Цей законопроект несе в собі ряд загроз, серед яких згадаємо найважливіші:

Твердження про автономію ВНЗ носять винятково декларативний характер. Проте цілком очевидно, що завдання розвитку потрібно покласти на відповідальність самих університетів, надавши їм для цього найширіші академічні, фінансові та організаційні повноваження. Концепція академічних свобод, окрім

власне наукових на навчальних компонентах, включає в себе особливо серйозне ставлення до місії та мети університетів, формування атмосфери критичного мислення, корпоративної культури та студентського самоврядування. Тобто ВНЗ мають самостійно організовувати власну діяльність і давати собі раду у вирішенні власних проблем, а держава та суспільство (працедавці, громадські організації тощо) повинні контролювати якість кінцевого продукту (випускників та наукових досліджень). Кожен ВНЗ повинен нести відповідальність за якість власного диплому на ринку праці. Фактична відмова від університетської автономії в Україні входить у засадничий конфлікт з європейською та світовою практикою.

Заперечується ринковий підхід через спробу зафіксувати принципи споживачта, залежності ВНЗ лише від бюджетного фінансування, що унеможливлює розвиток і стимулює корупцію. З іншого боку – консервується неефективне витрачання державних коштів на освіту. Натомість потребно максимально диверсифікувати джерела надходження коштів та інших матеріальних ресурсів до закладів вищої освіти, зменшивши неможливе на сьо-

годнішній день навантаження на державний бюджет.

Встановлюється свого роду нова «залізна завіса» між українськими університетами та Єдиним Європейським простором вищої освіти через суто формальне запровадження трициклової системи (бакалавр – магістр – доктор філософії), без створення структурованих докторських програм; повне ігнорування ЄКТС (Європейської кредитно-трансферної системи); ігнорування механізмів розвитку академічної мобільності викладачів та студентів; неможливість функціонування міждисциплінарних програм; підтвердження непомірно великих норм навчального навантаження університетських викладачів розвиток науки у ВНЗ залишиться риторичним побажанням. Метою освітніх реформ має бути створення якісних конкурентоздатних університетів від стандартів вищої освіти, затвердження яких покладається на МОН; відсутність гарантій мінімального обсягу вибіркової частини змісту освіти; відсутність національної стратегії «освіти впродовж життя»; відсутність спеціальної програми опанування українським академічним середовищем англійської мови і навіть ігнорування значення англійської мови у вищій освіті, що повністю унеможливлює зростання конкурентоздатності українських ВНЗ на міжнародній арені.

Стандарти вищої освіти формуються без участі працедавців і урахування реальних потреб національної економіки та її регіональних сегментів.

Вкрай необхідне скорочення величезної кількості українських ВНЗ планується проводити без підвищення їхньої якості, оскільки в основу цього процесу покладений кількісний принцип, відсутній у світовій практиці: 10 тис. студентів пропонується для класичного університету, 3 тис. – для академії тощо. Такий підхід спрощує і формалізує проблему, вказує на небажання здійснити якісні позитивні зміни у вищій освіті.

У законопроекті відсутнє розуміння того, що реформування вищої освіти пов'язане насамперед з реформуванням самих університетів, подальшу деградацію науки та освіти в нашій державі.

Відповідно до інноваційної діяльності, стимулюванням ініціативи, підвищеннем їхньої відповідальності та особливо – піднесенням наукового компоненту як головного критерію оцінювання якості ВНЗ. Тому особливо уваги потребує інтеграція науки та освіти в Україні через фактичне зближення ВНЗ та науково-дослідних інститутів НАН України. За умови збереження непомірно великих норм навчального навантаження університетських викладачів розвиток науки у ВНЗ залишиться риторичним побажанням. Метою освітніх реформ має бути створення якісних конкурентоздатних університетів, які б впливали на розвиток національної економіки, у центрі уваги яких була б суспільна відповідальність, які б виходили на глобальний рівень взаємодії та розподілу праці.

Запропонований громадськості законопроект входить у суперечність з Програмою економічних реформ Президента України В. Ф. Януковича на 2010 – 2014 роки «Зможне суспільство, конкурентоздатна економіка, ефективна держава» насамперед з погляду ігнорування вимог Болонського процесу, потреб економіки, питань якості та конкурентоспроможності.

Практика реформування науки та освіти у північноамериканських, європейських та азійських університетах свідчить про те, що для успішних реформ необхідна злагоджена співпраця та взаєморозуміння Президента, Парламенту, Уряду, академічного середовища та цілого суспільства, чітке розуміння індикаторів ефективності та поетапностіпроведення реформ, а також спільне розуміння кінцевої мети.

У зв'язку із вищенаведеним пропоную повністю відмовитися від запропонованого міністром освіти і науки України Дмитром Табачником проекту Закону України «Про вищу освіту» як такого, що спрямований на самоізоляцію України, подальшу деградацію науки та освіти в нашій державі.

МАРАДОНА ПОЧАВ УЧИТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ?!
Легенда світового футболу Дієго Марадона почав учити українську

I МЕРТВИМ, I ЖИВИМ, I НЕНАРОДЕННИМ ЗЕМЛЯКАМ МОЇМ В УКРАЇНІ I НЕ В УКРАЇНІ МОС ДРУЖНЕС ПОСЛАНІС

*Аще кто речетъ, яко люблю
Бога, а брата своего ненави-
дитъ, ложь есть.
Соборно[е] посланіе Іоанна.
Глава 4, с. 20.*

І смеркає, і світає,
День божий минає,
І знову люд потомлений
І все спочиває.
Тільки я, мов окаянний,
І день і ніч плачу
На розпуттях велелюдних,
І ніхто не бачить,
І не бачить, і не знає
Оглухи, не чують;
Кайданами міняються,
Правдою торгуєтъ.
І господа зневажають,
Людей запрягають
В тяжкі ярма. Оруть лихо,
Лихом засивають,
А що вродить? побачите,
Які будуть жнива!
Схаменіться, недолюди,
Діти юродиві!
Подивиться на рай тихий,
На свою країну,
Полюбіте щирим серцем
Велику рійну,
Розкуйтеся, братайтесь!
У чужому kraю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає
І на небі, а не тілько
На чужому полі.
В своїх хаті своя і правда,
І сила, і воля.
Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претеся на чужину
Шукати доброго добра,
Добра святого. Волі! волі!
Братерства братнього!

Найшли,
Несли, несли з чужого поля
І в Україну принесли
Великих слов велику силу
Та й більш нічого. Кричите,
Що Бог создав вас не на те,
Щоб ви неправди
поклонились..
І хилитесь, як і хилились!
І знову шкуру дерете
З братів незрячих,
грекосіїв,
І сонця-правди дозрівать
В німецькі землі, не чужі,
Претеся знову!.. Якби взять
І всю мізерію з собою,
Дідами крадене добро,
Тойді оставсь би сиротою,
З святими горами Дніпро!
Ох, якби те сталося,
щоб ви не вертались,
Щоб там і здихали,
де ви поросли!
Не плакали б діти,
мати б не ридала,
Не чули б у Бога вашої хули.

І сонце не гріло б
смердячого гною
На чистій, широкій,
на вольній землі.
І люди б не знали,
що ви за орли,
І не покивали б
на вас головою.
Схаменіться! будьте люди,
Бо лихо вам буде.
Розкуються незабаром
Заковані люди,
Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори!
І потече сторіками
Кров у сине море
Дітей ваших... і не буде
Кому помагати.
Одцуряється брат брата
І дитини мати.
І дим хмарою заступить
Сонце перед вами,
І навіки прокленетьесь
Своїми синами!
Умійтесь! образ Божий
Багном не скверніте.
Не дуріте дітей ваших,
Що вони на світі
Не тілько, щоб панувать...
Бо невчене око
Загляне їм в саму душу
Глибоко! глибоко!
Дознаються небожата,
Чия на вас шкура,
Та їзасядуть, і премудрих
Немудрі одурять!
Якби ви вчились так,
як треба.
То й мудрость би була своя.
А то залиште на небо:
«І ми не ми, і я не я,
І все те бачив, і все знаю,
Нема ні пекла, ані раю,
Немає й Бога, тілько я!
Ta куций німець уловатий,
А більш нікого!» —
«Добре, брате,
Що ж ти таке?»
«Нехай скаже
Німець. Ми не знаєм».
Отак-то ви навчаетесь
У чужому kraю!
Німець скаже: «Ви моголи».
«Моголи! моголи!»
Золотого Тамерлана
Онучата голі.
Німець скаже: «Ви слав'яне».
«Слав'яне! слав'яне!»
Славних праділів великих
Правнукі! потані!
І Коллара читаєте
З усієї сили,
І Шафарика, і Ганка,
І в слав'янофілі
Так і претес... І всі мови
Слав'янського люду —
Всі знаєте. А своєї
Дас[т]ьбі... Колись будем
І по-своєму глаголати,
Як німець покаже

Та до того й історію
Нашу нам розкаже, —
Отойді ми заходимо...
Добре заходились
По німецькому показу
І заговорили
Так, що й німець не второпа,
Учитель великий,
А не те щоб прості люде.
А гвалту! а крику!
«І гармонія, і сила,
Музика, та й годі.
А історія!.. поема
Вольного народу!

Шо ті римляне убоги!
Чортзна-що — не Брути!
У нас Брути! і Коклекси!
Славні, незабуті!
У нас воля виростала,
Дніпром умивалась,
У голови гори слала,
Степом укривалась!»
Кров'ю вона умивалась,
А спала на купах,
На козацьких вольних
трупах,
Окрадених трупах!
Подивіться лишең добре,
Прочитайте знову
Туу славу. Та читайте
Од слова до слова,
Не мінайте ані титли,
Ніже тії комі,
Все разберіть... та й спитайте
Тойді себе: що ми?..
Чий сини? яких батьків?
Кім? за що закуті?..
То й побачите, що ось що
Ваші славні Брути:
Раби, подножки,
грязь Москви,
Варшавське сміття —
ваши пани,
Ясновельможні гетьманы.
Чого ж ви чванитеся, ви!
Сини сердешної України!
Що добре ходите в ярмі,
Ще лучше, як батьки ходили.
Не чваньтесь,
з вас деруть ремінь,
А з їх, бувало, й лій топили.
Може, чванитесь,
що братство
Віру заступило,
Шо Синопом, Трапезондом
Галушки варіло.
Правда!.. правда, наїдались.
А вам тепер вадить.
І на Січі мудрий німець
Картопельку садить,
А ви її купуєте,
Істе на здоров'я
Та славите Запорожжя.
А чиює кров'ю
Ота земля напоєна,
Що картопля родить, —
Вам байдуже. Аби добра
Була для городу!
А чванитесь, що ми Польшу
Колись завалили!..

книги і друкарства України» було презентовано аудіо-альбом «Пісенний «Кобзар», виданий за сприяння Благодійної організації Президентський фонд Леоніда Кучми «Україна».

В урочистому заході участь взяли міністр культури Михайло Кулиняк; голова Благодійної організації Президентський фонд «Україна» Леонід Кучма; директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України Микола Жулинський; директор Музею книги і друкарства України Валентина Бочковська; диригент, Герой України Павло Муравський.

У своєму виступі Михайло Кулиняк наголосив: «Попри те, що традиційно прийнято згадувати Тараса Шевченка двічі на рік — у його день народження та день смерті — кожен з нас, у кого є щира потреба спілкування з Кобзарем, звертається до нього постійно зі своїми сумнівами, за покликом своєї душі, за тим, щоб отримати від нього відповіді, необхідні для нашого життя. І я дуже радий, що сьогодні на цьому заході стільки молоді. Це означає, що головні заповіти Шевченка передаються від покоління до покоління».

Експозиція виставки «Володар в Царстві Духу» відтворює історичний шлях друкованого Шевченкового слова впродовж 170 років — від першої половини XIX ст. до початку XXI ст. — та його інтерпретацію в українському образотворчому мистецтві.

На виставці представлено понад 300 експонатів: автографи окремих поезій та листи Шевченка, його художні твори, прижиттєві та посмертні видання, що виходили у Росії та за кордоном.

<http://mincult.kmu.gov.ua>

Ми єсть народ?

КАВКАЗ

Искреннему моему Якову де Бальмену

*Кто дастъ главъ мойъ воду,
И очесьмъ моимъ источникъ слѣзъ,
И плачуся и день и нощъ о побѣнныхъ...*

Иеремии. Глава 9, стих 1.

За горами гори,
хмарою повиті,
Засіяні горем, кровію політи.
Споконвіку Prometheus
Там орел карає,
Святій чернець і научає,
Шо цар якийсь-то свині пас
Та дружню жінку взяв до себе,
А друга вбив. Тепер на небі.
От бачите, які у нас
Сидять на небі! Ви ще темні,
Святим хрестом

не просвіщені,
У нас навчтесь!.. В нас дери,
Дери та дай,
І просто в Рай,
Хоч і рідно всю забери!
У нас! чого то ми не вмієм?
І зорі лічим, гречку ciem,
Французів ласм. Продаем
Або у карти програєм
Людей... не негрів... а таких,
Таки хрещених... но простих.
Ми не гішпани;

край нас, Боже,
Щоб крадене перекупать,
Як ті жиди. Ми по закону!..
По закону апостола
Ви любите брата!

Суєлови, лицеміри,
Господом прокляті.
Ви любите на братові
Шкуру, а не душу!
Та й дупите по закону
Дочці на кожушок,
Байстрюкові на придане,
Жінці на патинки.
Собі ж на те, що не знають
Ні діти, ні жінка!

За кого ж Ти розі'ясся,
Христе, Сине Божий?
За нас, добрих, чи за слово
Істини... чи, може,
Щоб ми з Тебе насліялись?
Воно ж так і сталося.

Храми, каплиці, і ікони,
І ставники, і мири дим,
І перед обра[зо]м Твоїм
Неутомленне поклони.
За кражу, за війну, за кров,
Щоб братню кров пролити,

просить
І потім в дар Тобі приносить
З пожару вкрадений покров!!
Просвітились! та ще й хочем
Других просвітити,
Сонце правди показати
Сліпим, бачиш, діям!..
Все покажем! тілько дайтے
Себе в руки взяти.
Як і тюрми муротовати,
Кайдани кувати,
Як і носити... і як плести
Кнути узловати —

Всьому навчим; тілько дайтے
Свої сині гори
Остатній... бо вже взяли
І поле і море.

І тебе загнали,
мій друже єдиний,
Мій Якове добрий!

Не за Україну,
А за її ката довелось пролить
Кров добру, не чорну.
Довелось запить

З московської чаши
московську отруту!
О друже мій добрий!

друже незабутій!
Живою душою

в Україні витай,
Літай з козаками
понад берегами,

Розкриті могили
в степу назирай.
Заплач з козаками
дрібними слозами

І мене з неволі
в степу виглядай.

А поки що мої думи,
Мое люте горе
Сіятыму — нехай ростуть
Та з вітром говорять.

Вітер тихий з України
Понесе з росою
Мої думи аж до тебе!..

Братьюю сльозою
Ти їх, друже, привітаєш,
Тихо прочитаєш...

І могили, степи, море,
І мене згадаєш.

Шо й лічить!

ШЕВЧЕНКІАНА

10 березня 2011 р. міністр культури Михайло Кулиняк взяв участь у відкритті виставки «Жива душа поетова сяяла» в Національному музеї Тараса Шевченка, присвяченій 150-річчю з дня смерті Кобзаря.

Михайло Кулиняк привітав учасників та гостей з відкриттям виставкового проекту і зазначив: «Тарас Шевченко — це та постать, до якої ми звертаємося повсякденно. З раннього дитинства і до старості ми читаємо «Кобзар» і протягом всього життя знаходимо в поезії Шевченка щось своє, близьке серцю. На виставці ми зможемо доторкнутись, ознайомитись з тими речами, які були важливі для Тараса Григоровича».

Виставка вперше експонує малюнки, книжки, світлини, одяг, які оточували Шевченка в його петербурзькому помешканні — майстерні Академії мистецтв, де він проживав з 1858 по 26 лютого 1861 р.

Директор Національного музею Т. Г. Шевченка Наталія Клименко розповіла про унікальності виставкового проекту і представила мистецькі твори Шевченка: «Музей зміг вшанувати пам'ять свого великого патрона Тараса Шевченка саме в той спосіб, у який може тільки музей. Близько 600 оригіналів, представлених на цій виставці, — відтворена майстерня Тараса Шевченка. Це унікальна можливість вперше побачити книги, малюнки, офортні дошки, особисті речі Великого Кобзаря».

Окрім мистецьких творів, виставка представляє раритети з колекції Національного музею Тараса Шевченка: рукопис останнього вірша Шевченка, його останній ав-

МИКОЛА АЗАРОВ ВРУЧИВ НАЦІОНАЛЬНІ ПРЕМІЇ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Прем'єр-міністр України Микола Азаров у Каневі під час урочистостей з нагоди 197-ї річниці від дня народження Тараса Григоровича Шевченка вручив національні премії імені Тараса Шевченка.

Як передає кореспондент УКРІНФОРМу, керівник уряду відзначив, що лауреати цієї премії, зокрема, митці, письменники, науковці - це та еліта, на яку спирається Україна у своєму розвитку. "Справді Великою Україна, на думку Шевченка, постане тоді, коли народ буде єдиним, коли запанують повага одне до одного, до своєї історії, мови та культури. У цій залі зібралися творча еліта країни - відомі письменники, митці, науковці, діячі культури - це та інтелектуальна моральна сила, на яку спирається Україна у своєму розвитку. Я вірю в те, що саме нова еліта зробить визначальний внесок у справу державотворення, виховання суспільства", - сказав він.

За словами М.Азарова, лауреати Національної Шевченківської премії - це слава України, її надбання: "Ви прокладаєте шлях до майбутніх зрушень нашої країни", - підкреслив Прем'єр-міністр, побажавши лауреатам творчого натхнення і водночас високої вимогливості до себе.

Він зазначив, що на Чернечій горі, де сьогодні відбувались урочистості, особлива атмосфера, яка заставляє замислитися над нашим минулім, майбутнім і сьогоднім: "До 20-

річчя незалежності України міжено гордо стверджувати, що наша свобода і можливість власноруч будувати державу - це перемога ідей, закладених ще в "Заповіті" Шевченка, і вона залишається дороговказом для нашого народу".

Крім того, керівник уряду підкреслив, що Шевченко - це та історична постать, яка єднає українське суспільство.

Згідно з указом Президента Національну премію України імені Тараса Шевченка 2011 року присуджено: літературознавцю Роману Гораку, Миколі-Ярославу Гнатіву за 10-тому видання "Іван Франко", диригенту-постановнику Миколі Дядюрі, режисерові-постановнику Анатолію Солов'яненку, виконавцям вокальних партій в опері Белліні "Норма" Національного академічного театру опери та балету ім. Шевченка Сер-

гію Магері та Оксані Крамаревій, артистці Національного академічного театру опери та балету України імені Шевченка Лідії Забілястій за вокальні партії в оперних виставах та концертних програмах 2005-2010 років.

На 2011 рік розмір Національної премії України імені Тараса Шевченка встановлено у розмірі 250 тисяч гривень кожна.

У Шевченковому національному заповіднику у Каневі Прим'єр-міністр уявив участь у покладанні квітів до пам'ятника на могилі Тараса Шевченка, оглянув експозицію музею Т.Шевченка та зробив запис у Книзі почесних гостей.

УКРІНФОРМ.

ЛАУРЕАТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ ДОБИВАЮТЬСЯ ЗУ СТРІЧІ З ПРЕЗИДЕНТОМ ВІКТОРОМ ЯНУКОВИЧЕМ.

ДЕТАЛЬНІШЕ - на стор. 6.

Мищача історія «протестувальників» проти романа Василя Шкляра «Чорний Ворон» гідно продовжилася традиції «фаллопощук» в сучасній українській літературі. Спадкоємці Валуєва укотре оголосили світові: ніколи в Україні не буде нічого українського, і рівень української культури, вкарбований в усі телеканалах країни образами співчутого ректора і зоряного трансвестита, що косить під хохляндського месію, став державним еталоном «художності», порушувати який не дозволено нікому. Навіть письменникам. Точніше - особливо письменникам, бо не дай Боже, нація, яка вже розчилася читати, знову зануриться в вихолощений світ літератури.

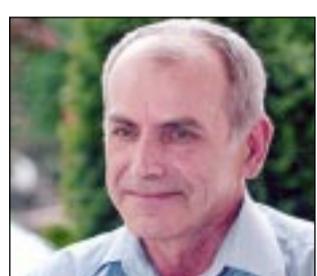
Здавалося б, прочитавши «Чорного Ворона», я мав би образитися двічі. Перший раз за національною ознакою, другий - за ознакою своєї приналежності до російської літератури. Більш того, я міг би зробити все, щоб письменник пом'якшив, нівелював найбільш різкі сторінки романа - адже, користуючись довірою автора, я читав роман ще в рукописі. Не приходило, дискусія була, і я попереджав свій колегу, яку реакцію викличе його роман. Але Василь Шкляр був непохитний у своїй правоті, і я відмінно, що, врешті-решт, будь-який твір ми зобов'язані судити за законами і силою таланту самого автора.

Що ж до граду звинувачень, то, по-перше, у мене виникла величезна підозра, що переважна більшість викривачів роман не читали і відповідно до радянської традиції гуртом крикнули: «Але засуджуємо!» А не читали вони тому що, по-перше, не знають мови, якою написаний роман, а по-друге, тому що вся іх, вибачте на слова, «ідеологія» стоять на двох тезах: щоб суспільство забуло про існування «мови», якою можна створювати добротну літературу, а вже якщо не виходить заборонити писати українською книжки, то бити і топтати ногами все, що ви-

ходить за рамки хуторянства і жлобства.

Проте не залишає гірке відчуття, що у запалі суперечки між «водою виплеснути дитину». Я кажу про художню цінність роману, бо ніхто з критиків - навіть тих, хто прийняв роман на ура - не відзначив зворушливу сцену, рівної якій я не пригадую в українській літературі всього двадцятого сторіччя. Це сцена, коли герой з дружиною і дитиною, марно нама-

Анатолій КРИМ

гаючись знайти прихист у будинках переляканіх єдинокровців, знаходить його у бідній єврейці Єви. Написана на пером майстра, ця сцена постає для мене певним продовженням всіх біблейських суперечок, вирішеннем багатьох тисячолітніх конфліктів, коли національне на мить зникає і людина залишається як у перші дні створення світу - абсолютно голою, а відчуття її спочатку прості і зрозумілі - добра, любов, співчуття.

Безперечно, роман має яскраво виражений націоналістичний характер. Мабуть, це було головним надзвіднанням автора, який, розповідаючи історію повстанців Холодного Яру, наполегливо довбє в тім'я мільйонам етнічних українців, які й сьогодні, як за часів майже сторічної давності, в страху замкнули двері і вікна, намагаючись пережити непевні часи. Холодно-ярські повстанці могли вибрати життя, могли розчинитися в натовпі гречкосіїв, могли емігрувати і плодити по світах чималу діаспору,

але вони вибрали смерть. Це історична правда. Вони знали, що їх таврватимуть як зрадників, бандитів, таврутимуть свої ж, у яких від українства залишилося лише коротке «-ко» насамкінці прізвища, але вони все ж таки вибрали смерть, бо знали: свобода не падає манною небесною з неба, за свободу треба битися. Альтернатива свободі - тільки рабство. Або смерть. І якщо бути вже дуже упередженим критиком роману в частині його історичної правди, то у нас є можли-

більш активних учасників опору був безсумнівним бандитом і терористом. Але чому ж в Ізраїлі його вважають патріотом, героєм? Та тому, що він боровся за свободу свого народу! Так чому ж в цьому праві відмовляють героям українського опору?

А хто ж у нас оголошує себе захисниками своїх народів, яких, на їх думку, образив автор?

Набір «захисників» вельми убогий. Завідінники телевізійних політтеатрів, які давно викликають роздратування у

людів над великою і розтерзаною українською літературою.

Та все ж історія про нескороного отамана Ворона не закрита. У цьому яскравому і талановитому романі мені не вистачає прямішої відповіді на головне питання: так хто ж винен у тому, що Україна не відбулася як держава в двадцятих роках минулого століття? Чому не відбулася і на початку століття двадцять першого, де ніби і прapor національний є, і гімн, і національний

образливо, як у двадцять першому. Чи знає цей видавець, хто написав найблискучішу статтю про Тараса Шевченка, якого вельми складно запідозрити в любові до євреїв? Навряд чи. Адже статтю написав один із засновників сіонізму Володимир Жаботинський. Націоналіст віддав належне націоналістові. Захисник єврейського народу осівав захисника народу українського. І на цьому час припинили ігри на національних почуттях. Тому що слова «живі», «москаль», «хохол», «ляля» у творах Гоголя, Шевченка, Достоєвського і, звичайно ж, Василя Шкляра, це не стільки визначення національності, скільки характеристика огідних національних рис, на які хворий будь-який народ на нашій планеті.

І останнє. Працюючи в Союзі письменників не один рік, я завжди з цікавістю спостерігаю, як після літніх канікул в письменницькому житті зростає інтерес до роману «Чорного Ворона» за Віктором Януковичем! За кількість скандалів, пошуків штovхачів, карколомних трюків з рецензіями одного висунення вистачило б на голлівудський блокбастер. Воно й зрозуміло. Дуже великий авторитет премії, яку не завжди давали за талант, а за колишніх часів дводійкою, забутих, неписьменних, із живою пам'яттю про крипаччину. Лише діорікнув, що не зрозуміли вони, про яку міфічну волю ці повстанці написали на свою стягу. А цікаво було досліджувати ціну сором язилового умовчання, щоб відповісти на запитання: а що ж нині? Чому ж сьогодні та давня холодноярська історія, про яку не знали цілі покоління, хвилює лише вузьке коло?

Під час телевізійного шоу, де роман «Чорний Ворон» був підданий анафемі, «в одному окопі» з нащадками ревкомів і комісарів сидів син поета, який віддав своє життя за свободу України. Що це? Політична сліпота? І вже зовсім розвеслив успішний видавець, пояснюючи, що слово «живі» в дев'ятнадцятому столітті звучало не так

«ЗДАВАЛОСЯ Б, ПРОЧИТАВШИ «ЧОРНОГО ВОРОНА» ШКЛЯРА, Я МАВ БИ ОБРАЗИТИСЯ ДВІЧІ. ПЕРШИЙ РАЗ ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ОЗНАКОЮ, ДРУГИЙ - ЗА ОЗНАКОЮ СВОЄЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ДО РОСІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ...»

будь-якої мислячої людини, політологи «в цивільному», нікому не відомі «консультанти» і «знавці літератури». Особисто я, коли бачу серед цих панів дебелу шияку одного із захисників мого народу, постійно здригаюся і думаю: оцией суб'єкт і є привід для найближчого погрому! А що спільнота у голові незрозумілого «руського блока» з моїм другом видатним російським письменником Віктором Ерофеєвим? Національна спільність? Навряд чи в нинішньому світі це принципово. І на цьому ж відповісти на свою стягу. А цікаво було досліджувати ціну сором язилового умовчання, щоб відповісти на запитання: а що ж нині? Чому ж сьогодні та давня холодноярська історія, про яку не знали цілі покоління, хвилює лише вузьке коло?

Під час телевізійного шоу, де роман «Чорний Ворон» був підданий анафемі, «в одному окопі» з нащадками ревкомів і комісарів сидів син поета, який віддав своє життя за свободу України. Що це? Політична сліпота? І вже зовсім розвеслив успішний видавець, пояснюючи, що слово «живі» в дев'ятнадцятому столітті звучало не так

ВАСИЛЬ ШКЛЯР ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ПРИЙНИТИ ШЕВЧЕНКІВСЬКУ ПРЕМІЮ

Лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка Василь Шкляр заявляє, що не може прийняти Шевченківську премію, доки посаду міністра освіти і науки, молоді та спорту обіймає Дмитро Табачник.

Про це йдеться у листі В.Шкляра до Президента України Віктора Януковича. «Засвідчу Вам свою погуву і пропу Вас врахувати в указі з нагоди нагородження лауреатів Шевченківської премії моє прохання про перенесення нагородження мене Шевченківською премією на той час, коли при владі в Україні не буде українофоба Дмитра Табачника. Моя позиція, пане Президент, ніяк не стосується Вас особисто, але поки при владі є Т.Табачник, я не зможу прийняти премію», - йдеться, зокрема, у листі письменника.

ГАННА ГЕРМАН: ШКЛЯР ОТРИМАС ПРЕМІЮ, «КОЛИ НА ЦЕ ПРИЙДЕ ЧАС...»

Письменник Василь Шкляр отримав Шевченківську премію, «коли на це прийде час». Як передає кореспондент УНІАН, про це заявила 9 березня у Каневі заступник глави Адміністрації Президента України Ганна Герман.

Відповідаючи на запитання журналістів, чи є шанс у В.Шкляра отримати Шевченківську премію, Г.Герман сказала: «Звичайно. Він же не відмовився, він попросив відкласти в іказі це передбачити: щоб зараз не було його прізвища в іказі, а було воно тоді, коли прийде на то час». Г.Герман зазначила, що В.Шкляр у своєму зверненні до журналістів, чи є шанс у В.Шкляра отримати Шевченківську премію з літератури письменнику В.Шкляру за роман «Залишене. Чорний Ворон». Таке рішення було ухвалене в результаті таємного голосування за підтримки 17 представників комітету.

4 березня В.Шкляр заявив, що не може прийняти Шевченківську премію, доки посаду міністра освіти і науки, молоді та спорту обіймає Дмитро Табачник. Того ж дня Президент України В.Янукович підписав указ про присудження шістома діячам культури Національної премії України імені Тараса Шевченка в розмірі 250 тис. грн. кожна. Серед нагороджених прізвища В.Ш

«ЩОДО МОВИ – ОТУТ СПРАВА БІЛЬШ СЕРЙОЗНА...»

Заступник глави Адміністрації Президента України Ганна Герман розкритикувала владу Одеси за рішення про підняття червоного Прапора Перемоги на 9 травня, а також за вимогу мера Олексія Костусєва готовити документи російською мовою.

В інтерв'ю «5 каналу» Герман назвала рішення про вивішування червоних прапорів в Одесі «балагном, дешевими вульчиними спектаклями».

«Є закони юридичні і є закони моральльні. Щодо символіки СРСР, то я не боюся символіки мертвій держави. Так, ми зберігаємо деякі речі, які вже ніколи не повернуться. Для мене це черговий спектакль політиків, які не можуть зробити

чогось життєвого доброго для людей, і вони змушені популяризувати свою підтримувати таким балагном, дешевими вульчиними спектаклями», – заявила Г. Герман.

Вона підкреслила, що вимога мера Одеси Костусєва надавати йому документи російською мовою є більш серйозною проблемою.

«Щодо мови – отут справа більш серйозна. Тому що є Конституція України, у якій записано те, що записано. Сьогодні ми маємо українську мову як державну. І якщо в Одесі є хоч одна людина, яка говорить українською, вона повинна прийти в мерію й вона має усі права, щоб з нею розмовляли його мовою. Тому ця справа, ця поведі-

нка, цей жест мера Одеси – він потребує політичної оцінки, я вважаю. Я думаю, що цю оцінку дадуть мерові самі одесити», – заявила Ганна Герман.

«Це йому не допоможе, якщо не буде працювати каналізація, якщо в будинках не буде тепла, якщо транспорт не буде ходити, – отут не допоможуть ні прапори Радянського Союзу, ні навіть, якби можна було привезти мумію з іншої країни в Одесу», – відзначила Г. Герман.

«Навіть якщо поставити на Дерибасівській символії країни, яка відійшла в історію назавжди, – це не допоможе, якщо не ходять добре трамваї, якщо люди не задоволені», – резюмувала Герман.

Вона висловила переконання, що в Костусєва незабаром «пройде ейфорія із часів виборів».

МЕР ОДЕСИ НА ПРОХАННЯ ПРОЦИТУВАТИ ШЕВЧЕНКА ПОПРОСИВ «НЕ СМІШИТИ ЛЮДЕЙ»

9 березня керівники Одеси та області поклали квіти до пам’ятника Тараса Шевченка. При цьому мер Одеси Олексій Костусєв після відповів образливим проханням журналістів процитувати кілька рядків з творчості Шевченка, повідомляє *Gazeta.ua*.

«Тарас Григорович Шевченко для мене, як і для мільйонів моїх співгромадян, – це, звичайно, втілення українського народу, це великий поет і видатний художник. Це наша національна гордість», – зазначив мер.

Проте на прохання журналістів процитувати великого поета Костусєв відповів відмовою: «Слухайте, давайте ви будете задавати запитання ... нехай у дитячому садку, у школі діти читають, але не мер міста». Відмовився мер навіть називати декількох творів: «Не смішіть, не треба мені властовувати іспит, добре? Не смішіть людей».

На відміну від мера, голову Одеської обласної ради Миколу Пундукі прохання процитувати великого Кобзаря не образило: чиновник процитував Заповіт. Пундук зазначив, що для нього, як і для всіх українців, Шевченко – це «світів нації».

Нагадаємо, після покладання квітів у річницю з дня смерті Олександра Пушкіна Костусєв згадав рядки з вірша «Я помню чудное мгновенье».

ЗВЕРНЕННЯ ОДЕСІТІВ ДО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

Шановні члени Світового Конгресу Українців!

З приходом до влади в Одесі в листопаді 2010 року нової команди, яку очолює ставленник Партиї Регіонів, відомий українським фобом Олексій Костусєв, українська культура, традиції, історія, мова та святыни в нашому місті опинились під загрозою знищення. В місті фактично відбувається реінкарнація самих темних ідей Царської та Сталінської Імперії.

Одним з перших розпоряджень мера Одеси О. Костусєва був перевід діловодства в Одеській міськраді з української на російську мову. Підконтрольні Костусєву та більшості депутатів міської ради медіа-ресурси щоденно ведуть пропаганду по призненню українства, одеситам постійно нав'язується меншовідартість українського світу, або його уявна ненависть до інших культур та народів.

Деякі так звані «журналісти» навіть договорились до того, що українська мова та вишина союзка є ознакою нацизму та фашизму (телеканал АТВ. Григорій Краснок, депутат міськради від російської націоналістичної партії «Родина»). Найактивніші представники українських організацій цими медіа-ресурсами постійно цулються та принижуються. В лютому 2011 року невідомими особами було розмальовано гітлерівською свастикою пам'ятник О.С.Пушкіну, буквально за кілька годин після того деякі депутати міськради на підконтрольних ім телеканалах та інтернет-сайтах безпідставно звинувачили в цьому представників українських патріотичних організацій, що схоже на добре підготовлену та сплановану провокацію.

На 4 сесії Одеської міської ради 28 лютого 2011 року було скосовано рішення від 10 липня 2007 року № 2926-5 «Про узгодження місця для встановлення пам'ятника останньому кошовому отаману Запорізької Січі Петру Калнишевському». У своєму виступі з цього питання депутат міськради від Партиї Регіонів Олексій Космін навіть назвав Петра Калнишевського, канонізованого Українською Православною Церквою святої, грабіжником, пам'ятнику якому не місце в Одесі.

Топонімічною комісією міськради підготовлено рішення про перейменування в Одесі вул. Івана та Юрія Лип, відомих одеситів, літераторів, ідеологів та борців за Українську державу на початку та в середині 20-го століття.

З залу засідань Одеської міської ради прибирається Прапор Честі Ради Європи, який наше місто отримало по праву, натомість, на чиї такі сесії, приймається рішення про розвішування в Одесі на державних установах 10 квітня та 9 травня червоних прапорів Радянської Імперії.

Також скасовується пільгова орендна плата за приміщення для громадських організацій, які хоч якось себе проявили як українські. За останні роки найактивніші представники українських громадських організацій Одеси відчули на собі і фізичний тиск з боку тих партій, які складають сьогодні більшість в Одеській міськраді. У вересні 2007 року було жорстоко побито членів одеської «Просвіти», побиттям керував та особисто бив людей нинішній депутат міської ради, голова російської націоналістичної партії «Родина» Ігор Марков; один з просвітіян, а саме Віталій Безеда отримав 3 групу інвалідності, серед потерпілих був і голова місцевої «Просвіти» Олександр Степанченко. У квітні 2009 року було підступно вбито лідера молодіжної одеської патріотичної організації «Січ» Максима Чайку.

У вересні 2010 року прямо біля помешкання громадського діяча, отамана Чорноморського Гайдамацького З’єднання, Сергія Гуцалюка було спалено його автомобіль, а в грудні 2010 року не-відомі намагались спалити його помешкання, кинувши на дах хати 3 пляшки з запалювальною сумішшю.

За всіма цими злочинами нікого не притягнуто до відповідальності. Можна тільки уявити, що готують одеситам в майбутньому ці великородженні шовіністи, прихильники відродження Російської та Радянської Імперії.

На жаль, державні структури, які повинні стояти на захисті громадянських прав та свобод та на сторожі громадського спокою і Держави, або бездіяльні, або зак-

Обличчя влади

ЛАУРЕАТИ ШЕВЧЕНКОВСЬКОЇ ПРЕМІЇ ДОБИВАЮТЬСЯ ЗУСТРІЧІ З ЯНУКОВИЧЕМ

Лауреати Національної премії ім. Тараса Шевченка просять Президента України Віктора Януковича зустрітися з ними з нагоди 50-річчя заснування найвищої мистецької нагороди – Шевченківської премії. Про це йдеться у листі, переданому до президентської канцелярії.

«Ми, українські письменники, художники, композитори, діячі театрального та оперного мистецтва – лауреати Національної премії імені Т. Г. Шевченка, нині сущі в Україні, просимо Вас зустрітися з нами з нагоди 50-річчя заснування найвищої мистецької нагороди – Шевченківської премії», – говориться в листі.

Лауреати Шевченківської премії впевнені, що цей ювілей – це добра нагода для обговорення нагальних питань. «Ми переконані, що в цей ювілейний час Вам, Вікторе Федоровичу, є що нам казати, як і нам є чим поділитися з Вами. Ми вперше звертаємося до Вас, пане Президенте, з таким проханням і твердо віримо, що Ви поставитеся до цього з розумінням. Тож чекаємо визначеного Вами дні зустрічі», – зазначається в листі.

Зустріч з главою держави ініціюють

ВЛАДА ДОСІ БОЇТЬСЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА?

У заступника голови Верховної Ради України Миколи Томенка складається враження, що влада досі боїться Тараса Шевченка. Як повідомили УНІАН у прес-службі М. Томенка, про це він сказав в ефірі «5 каналу».

За словами М. Томенка, «аби ми були народом, який себе поважає, та мали державу, якою можна було б гордитися, то саме 9 березня у нас було б національне свято». «8 березня провели б суспільно-політичні заходи на захист прав жінки та недопущення владного сексизму, а свято національного духу та національної ідеї мали б проводити сьогодні – 9 березня, в день народження Тараса Шевченка», – наголосив він.

М. Томенко відзначив, що життя Тараса Шевченка і геройчне, і трагічне водночас. Він нагадав, що із 47 років життя 24 поїв проповіді в кріпакті, 10 – у засланні і лише 13 років – вільного життя і творчості. «Ця трагедія і героїзм підкреслені і датами життя, і смерті поета: 9 березня – з'явився на світ, 10 березня – пішов з життя», – зазначив М. Томенко.

Відео-спікер також нагадав, що саме 2011 рік – рік 150-річчя з дня смерті та перепоховання Кобзаря. Натомість, за його словами, ще не відбулося щодного засідання урядового оргкомітету та відсутня система чи логіка діяльності влади щодо ювілейних заходів у цьому році.

Відео-спікер також нагадав, що саме 2011 рік – рік 150-річчя з дня смерті та перепоховання Кобзаря. Натомість, за його словами, ще не відбулося щодного засідання урядового оргкомітету та відсутня система чи логіка діяльності влади щодо ювілейних заходів у цьому році.

Відео-спікер також нагадав, що саме 2011 рік – рік 150-річчя з дня смерті та перепоховання Кобзаря. Натоміст, за його словами, ще не відбулося щодного засідання урядового оргкомітету та відсутня система чи логіка діяльності влади щодо ювілейних заходів у цьому році.

Натоміст, за його словами, треба пропагувати творчість, світогляд, ідею Тараса Шевченка. «Вarto показати Шевченка художника, донести його твори, які фантастично мелодійні, мовою музики та врешті зробити сучасне кіно, бо живемо в ХХІ столітті», – наголосив М. Томенко.

За словами заступника голови парламенту, складається враження, що багато представників нинішньої владної еліти своїм знанням творчості Тараса Шевченка починають і завершують «Заповітом», який обов’язково вивчався у радянській школі, «натомість, головні твори, які є його своєрідними політичними та національними заповітами, вони як не знали, так і не знають». «Це незнання, очевидно, перейшло у спадок від Російської імперії, потім Радянського Союзу, оскільки цих справжніх творів поета як боялася влада, так і продовжує боятися», – сказав М. Томенко.

Тарас ШЕВЧЕНКО

ХОЛОДНИЙ ЯР

У всякого свое лихо,
І в мене не тихо,
Хоч не свое, позичене,
А все-таки лихо.
Нащо б, бачся, те згадуватъ,
Що давно минуло,
Будить бознає колишнє —
Добре, що заснуло.
Хоч і Яр той, вже до його
І стежки малої
Не осталось; і здається,
Що ніхто й ногою
Не ступив там, а згадаєш,
То була й дорога
З манастиря Мотриного
До Яру страшного.
В Яру колись гайдамаки
Табором стояли,
Лагодили самопали,
Ратища стругали.
У Яр тойді сходилися,
Мов із хреста зняті,
Батько з сином і брат з братом
Одностайне стати
На ворога лукавого,
На лютого ляха.
Де ж ти дівся, в Яр глибокий
Протоптанний шляху?
Чи сам заріс темним лісом,
Чи то засадили
Нові кати? Щоб до тебе
Люди не ходили
На пораду, що ім діять
З добрими панами,
Людоїдами лихими,
З новими ляхами?
Не сховаете! над Яром
Залізняк витає
І на Умань позирає,
Гонту виглядає.

(1845)

Готуючи історичний нарис про рідне село, натрапив на достатньо цікавий епізод з часу «золотого вересня» 1939 року. Про нього, здається, ще ніхто не писав, мається на увазі — про підготовку антипольського повстання в Західній Україні. В усякому випадку, це було для мене новиною, тому, сподіваюся, зацікавить інших читачів.

**Мирослав МАМЧАК.
м. Севастополь.**

17 вересня 1939 року Червона армія без оголошення війни вступила на територію Речі Посполитої. Того ж дня танкові частини Червоної армії зайняли територію Прикарпаття. Протягом багатьох десятиліть цей місяць називався не інакше як «золотий вересень», наступ Червоної армії СРСР на Польщу — визвольний похід, а Червона армія лише армією-визволителькою, що принесла з собою галичанам «мир, волю і щасливе життя» та об'єднала воєдино споконвічні українські землі. Насправді, як виявляється, «золотий вересень» став результатом розігрування української карти у Берліні і в Москві напередодні 2-ї Світової війни і не має жодного відношення до ідеї «визволення західноукраїнців з-під польського ярма» і возв'єднання споконвічних українських земель. У цьому випадку ідея «об'єднання українців» стала засобом порозуміння двох кровожерних диктаторських режимів — нацистського і більшовицького.

Зрештою, 17 вересня 1939 року після довгих десятиліть боротьби наших земляків проти різношерстних поневолювачів була таки зреалізована мрія багатьох поколінь українців — жити у злуці в єдиній державі. Терплячи після падіння УНР і ЗУНР національне признання в часи польської окупації, жителі Галичини прагнули визволення, тому боротьба з поневолювачами не припинялася, і ще задовго до приходу Червоної армії її селами вже ходили обнадійливі чутки, що до них «їде Україна».

Поголос про скорий наступ на Польщу просочувався не лише із-за Дністра і Збруча, а й із-за Бугу. Першими використати підневільний стан українців Польщі намагалися німецькі нацисти. Щоби швидше заставити СРСР вступити у європейську війну і уbezpechit'sя другого фронту, у Берліні був створений німецький план створення «української держави» в результаті антипольського повстання у Західній Україні і саме задля цього плану були нав'язані контакти з ОУН А. Мельника. Демонструючи «співчуття» українцям і свою «добру волю», німці «визволили» з угорського полону 400 карпатських січовиків, з яких в навчальному центрі Абверу в Кірхендорфі організували український диверсійний Легіон «Допомога горян», який очолив полковник УНР Р. Сушко. Згідно міркувань у Берліні цей загін мав би бути закинутим в Галичину, там мав спровокувати антипольське повстання, «на допомогу» якому мали б прийти «друзі з Великої Німеччини» і проголосити «незалежну Західну Україну».

У Берліні бачили, який страх у Москві викликало проголошення Карпатської України у березні 1939 року і які там вживалися заходи, аби узпечитися від відродження «самос-

тійницького» руху в Україні, тому саме звідти розповсюджувалися чутки можливо го об'єднання Карпатської України з Радянською Україною в незалежну державу. Цю ідею вимушений був прокоментувати сам Сталін на XVIII з'їзді ВКП(б) 10 березня 1939 року. У Москві зрозуміли значення Західної України і її роль у майбутній політиці, яку й на дають у Берліні, тому відразу вжили свої контраходи. Аби не допустити німецького впливу в регіоні, світ

**Мирослав
МАМЧАК**

ЯК ГОТУВАВСЯ «ЗОЛОТИЙ ВЕРЕСЕНЬ» 1939 РОКУ

досить швидко довдався про німецько-радянське порозуміння, яке з обох сторін направлялося проти Польщі. Після партійного з'їзду у Москві уряду і КП(б)У було поставлене завдання готовувати в Західній Україні плацдарм для акції її радянського «визволення».

Ta світова спільнота в той тривожний час могла і не зрозуміти московської любові до долі Західної України. У цьому випадку, щоб надати віроломному нападу СРСР на Польшу характеру визвольного походу і не виглядати перед світом агресором, планувалося зібрати Мошук на Снятинському антипольському повстанні, і, вже як би на заклик самих повстанців, прийти їм на допомогу. У цьому випадку «визвольний похід» в очах світової спільноти мав би зовсім інший вигляд — Червона армія подала руку допомоги братам-українцям, які стікали кров'ю у нерівній боротьбі з польськими колонізаторами. Для виконання цього плану планувалося уперше через залучити колишніх членів КПЗУ, розпущені Комінтерном в 1938 році, та соціалітів з забороненого поляками «СельРобу».

Для практичного втілення цього плану в життя на початку літа 1939 року в Галичину таємно прибули «представники з Києва», під керівництвом яких і готовувалося повстання. На Покутті ще засталися свідки і безпосередні учасники підготовки цієї акції, які пам'ятають подробиці «золотого вересня». Більшовиків, які готовували «визволення», не покоїв гарматний полк, дислокований у ще австрійських часів «червоних казармах» у Коломії, та потужний коломийський гарнізон. Тому повстанським загонам з Коломийського, Снятинського і Городенківського районів ставилося завдання напередодні переходу Червоною армією радянсько-польського кордону атакувати коломийські казарми, захопити їх штурмом і утримувати до підходу Червоної армії. Одночасно повсталі по селах Покуття мали надати повстанню характер всенародного.

Чи не першою на Прикарпатті підпільна бойова група була створена на Снятинщині, командиром якої призначили Мошук Дмитра Михайловича, а його рідне село Княже поперваж стало штабним селом повстання. У хаті Мошука і жив «представник з Києва». Зброя, боеприпаси і вибухівка для повстанців таємно доставлялися спеціальними кур'єрами з-за Збруча і складувалися у селі. Коли польській поліції стало щось відомо про підпільніків, повстанський штаб і арсенал зі зброєю і вибухівкою перенесли в лісову хашу під с. Хімчином, під Рожнівом, у викопані і обладнані там бункери-крайків, поodalі від цікавих очей. Там же у лісі «представник з Києва» і провадив наради керівників повстанських загонів з сіл. З під Хімчини і планувався наступ на коломийські казарми.

Призначення Мошука командиром Снятинського загону повстанців було не випадковим. Він служив у польському війську, знав польську військову організацію

Народні Збори з виборних по областях Західної України (територія колишніх воєводств Станіславського, Львівського, Тернопільського і Луцького) та Білоруські Народні Збори з виборних по областях Західної Білорусі.

Народні Збори повинні: 1) затвердити передачу поміщицьких земель селянським комітетам; 2) вирішити питання про характер створюваної влади; 3) вирішити питання про входження до складу СССР, тобто про входження українських областей до складу УРСР; 4) вирішити питання про націоналізацію банків і великої промисловості».

A пункт 8-ї цього рішення передбачав, що окупаційна адміністрація має провести виборчу кампанію (за радянським стандартом — з одним єдиним списком кандидатів) і забезпечити її правильний ідеологічний спрівід. ЦК КП(б) України (Хрущов) і ЦК КП(б) Білорусі (Пономаренко) мали заздалегідь підготувати декларації, що їх потім ухваливали б Народні Збори.

Коли доля Західної України була визначена в Москві, повстанським загонам Прикарпаття була направлена вказівка створювати тимчасові органи сільської влади на місцях — «Ревкоми» — революційні комітети, брати владу у свої руки і організувати урочисті зустрічі Червоної армії-визволительки. У Москві ще оглядалися на міжнародну реакцію «визвольного акту» країни Рад, який нічим не відрізнявся від акту визволення нацистського.

18 вересня 1939 року московські «Ізвестія» писали: «Спасибіння йде з СРСР. Грізна, сурова, непохитна і великудуща — йде Робітничо-Селянська Червона Армія. Заради щастя людського побудовання наша країна, і на сторожі його стоїть Червона Армія. Заради цієї мети Червона Армія рушила сьогодні, затемнюючи небо сталевими крилами, потрясаючи землю бронемашинами, важкою ходою незчисленних полків». Удосвіта 18 вересня радянські танки підійшли до Коломиї і відрізали польський уряд і його генштаб від сил, що боронили Львів. Коли радянські танки входили в села Покуття, там, по-сучасному, польської влади вже не було зовсім, на будинках сільських управ майоріли червоні і жовто-блакитні прапори.

З перших днів встановлення радянської влади ті, хто найбільше до неї стримів — колишні найактивніші борці за соціалістичний спосіб життя — члени КПЗУ і «СельРобу», відразу були відсторонені «визволителями» від проголошеної народної влади: більшовицька партія вважала їх опортуністами, троцькістами і т. ін., тому довіри до них не мала і, за невеликим виключенням, до влади наїв у селах не допускала. А командирі Снятинського повстанського загону Дмитру Мошку просто порадили: якщо не хочеш біди, нікому не розкажуй, що ти був членом КПЗУ.

Однак пропагандистами СРСР був створений міф про «золотий вересень» 1939 року, про подану братську руку допомоги «великого російського народу» народу українському, міф, який експлуатується ще й досі. Насправді інтереси українців у тій політичній грі були на останньому місці.

«Білі плями» історії

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

БЕРЕЗЕНЬ

9

1886 р. — народився Георгій Нарбут, український художник, графік, ілюстратор, автор перших українських державних знаків (банкнот і поштових марок), один з засновників і ректор Української Академії Мистецтв.

Творчість Георгія Нарбута — це яскрава сторінка в українському мистецтві. Його цілком справедливо називали одним з найвизначніших графіків сучасності. Визначним досягненням Нарбута і всієї української графіки є його «Українська абетка», в якій художник досяг граничної простоти й водночас вишуканості композиції, малионка й кольору.

10

1787 р. — народився Устим Кармелюк, український національний герой, керівник повстанського руху на Поділлі у 1813—1835 роках проти національного і соціального гніту. (Автор портрету — Василь Тропінін).

1904 р. — народилася Докія Кузьмівна Гуменна, українська письменниця, член ОУП «Слово». Літературна діяльність почалася в Україні в середині 20-х років. Її літературна спадщина становить понад 30 томів.

1953 р. — народився Тарас Петриненко, український співак, поет, композитор. Один з найкращих тенорів України. Син Діані Петриненко.

2004 р. — помер Борислав Брондуков, актор, народний артист України.

11

2001 р. — померла Галина Гордасевич, письменниця, політв'язень, відома донецька поетеса, член Спілки письменників України, співзасновниця Донецького Товариства української мови та Донецького Крайового Руху. Була активним громадським і політичним діячем.

12

1863 р. — народився Володимир Вернадський, український вчений, основоположник геохімії, біохімії, радіохімії, творець вчення про біосферу, її еволюцію і перетворення під впливом людини в ноосферу (сферу розуму), перший президент Академії Наук України.

2003 р. — померла Ярослава Стецько, українська політична діячка, журналистка, Ярослава Стецько. Співорганізатор Червоного Хреста УПА, жіночої мережі і юнацтва ОУН.

13

1672 р. — у Батурині козацька старшина при підтримці начальника московської залоги заарештувалася гетьманівською владою, провадив виразну антимосковську політику, спрямовану на захист інтересів України, намагався відірвати Лівобережжя від Москви і об'єднати його з Правобережжям під протекторатом Туреччини, про що провадив таємні переговори з Петром Дорошенком.

1961 р. — «Чорний понеділок» у Києві. Внаслідок техногенної катастрофи поблизу Куренівки (Бабиного Яру) загинули понад 1 500 мешканців Куренівки, а також пасажирів міського транспорту, що потрапив у зону лиха.

Влада довгий час приховувала і примениувала масштаби та наслідки аварії. Інформація про куренівські події піддавалася жорсткій цензури, багатьох загиблих ховали на різних кладовищах у Києві та за його межами, вказуючи у документах та на написах на могилах різні дати та причини смерті.

1888 р. — народився Антон Макаренко, український письменник («Педагогічна поема», «Пропори на баштах») та педагог.

1932 р. — народився Тарас Гунчак, український історик (США), член Американської асоціації сприяння розвитку науки, Української академії мистецтв і науки. Ініціатор та реалізатор багатьох видавничих та наукових проектів в Україні (зокрема, 9-томного видання «Тисяча років української суспільно-політичної думки» (2001).

1950 р. — народився Володимир Сергійчук, український історик, політик, письменник, професор,

«СЕРЖАНТ – ЦЕ НЕ ЗВАННЯ, ЦЕ – СТАН ДУШІ!»

4 березня Українське військо відзначало День сержанта. Це професійне свято було запроваджене наказом Міністра оборони у 2009 році (згідно з наказом, День сержанта відзначається в першу п'ятницю березня) з метою підтримки і підвищення престижу військової служби за контрактом на посаді сержантського і старшинського складу, а також патріотичного виховання військових кадрів України. Уже сам факт появи такого свята визначає особливу роль сержантського складу у творенні сучасного і боєздатного Українського війська, уособлює процес подальшої професіоналізації Збройних Сил України.

Концертний зал 8 Гарнізонного будинку офіцерів у м. Сімферополі був віщент заповнений військовиками - в основному, винуватчими свята - сержантами та старшинами. З привітанням до них звернувся в.о. заступника командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України з берегової оборони полковник Ігор Воронченко. Поділився спогадами про свою бойову сержантську службу в Афганістані депутат ВР АРК, голова Кримської республіканської організації Української спілки ветеранів Афганістану Сергій Куницин. Виступили також

на святі голова ветеранів 32 Армійського корпусу, ветеран Великої Вітчизняної війни генерал-майор Микола Єфремович Молчанов та керівник служби Постійного Представника Президента України в Криму Володимир Швидюк.

Цього свяtkового дня країші військовослужбовці отримали чергове звання, відзнаки та цінні подарунки. А ще одним подарунком для всіх став чудовий концерт, поставлений творчими силами працівників Гарнізонного будинку офіцерів та студентів Кримського університету культури, мистецтв та туризму. «Родзинкою» концерту стало те, що кожен його номер присвячувався конкретній людині - військовослужбовцю, про заслуги якого глядачам розповідала ведуча.

Так, наприклад, присутні довідалися, що старшина Сіран Імінов - наш земляк, він народився у 1972 р. в с. Орловці Роздольненського району. Закінчив середню школу, Херсонський сільськогосподарський інститут. Після навчання призвався на строкову службу до Збройних Сил України. Служив у Києві в Центрі державного санепіднагляду, де і отримав звання сержанта.

У 1999 році сержант Імінов служив у окремому батальйоні в Босні

і Герцоговині, де був учасником бойових дій. Через 10 років - у 2009-му - доля знову розпорядилася так, що він потрапляє до Косово у складі українсько-польського батальйону.

Зараз старшина Імінов (*він право-руч на фото*) служить в Криму начальником армійської радіостанції. Одруженій, ростить разом з дружиною двох синів.

За бездоганну службу нагороджений відзнакою начальника Генерального штабу «За взірцевість у військовій службі», знаком «Воїн-патріотворець», двічі нагороджений відзнаками від НАТО «За підтримання миру і порядку».

Є серед сержантів і чимало представників прекрасної статі. Любов Новосьолова (*на фото угорі*) народилася 1987 року в Омську, в родині офіцера. У 1989 році батька перевели на службу до Криму, в Переяславль, а з ним перебігла і родина. Тут закінчила середню школу, у 2004 р. поступила до Таврійського національного університету на факультет «Слов'янської філології і журналістики», а у 2007 р. призвалася в Збройні Сили за контрактом. Спочатку була на посаді оператора аналітичної групи, потім – начальником пункту заправки пальним. Після закінчення Севастопольського центру підготовки молодих командирів отримала звання сержант.

Любов Новосьолова сама чудово співає і грає на гітарі. Військова служба цій молодій красивій дівчині подобається, звільнитися навіть не думає.

Бо «сержант – це не звання, це – стан душі!».

Тетяна СЕМЕНОВА,

методист 8 Гарнізонного

будинку офіцерів м. Сімферополя.
На фото: учасники сержантського свята в Гарнізонному будинку офіцерів.

подяками та цінними подарунками.

За інформацією прес-центру Командування ВМС ЗС України, з нагоди Дня професійного сержанта, який в українському війську відзначався 4 березня, на флоті проведено вечірі вшанування старшинського та сержантського складу із запрошенням членів їхніх сімей. Крім того, у клубах і народознавчих світлицях підрозділів оформлені «Дошки пошани», на яких розміщені фотографії та матеріали про кращих старшин та сержантів. За місцями дислокації з'єднань та військових частин відбулися зустрічі старшин і сержантів з учнівською молоддю і студентами навчальних закладів.

На сьогоднішній день у Військово-Морських Силах Збройних Сил України проходять службу близько 2400 мічманів, працівників, сержантів та старшин.

ВШАНУВАЛИ СТАРШИН

Перші збори старшинського складу ВМС Збройних Сил України відбулися у Севастополі в штабі командування флоту.

Як передає кореспондент УНІАН, начальник штабу - перший заступник командувача ВМС ЗС України контр-адмірал Юрій Ільїн, звертаючись до присутніх з привітальним словом, наголосив, що поточний рік у Збройних Силах України оголошено роком підготовки професійного сержантського (старшинського) складу. «І тому, - сказав він, - системну роботу щодо утвердження авторитету та вагомості цієї категорії військовослужбовців розпочато на всіх рівнях військового управління».

Начальник управління особового складу - заступник начальника штабу Командування ВМС ЗС України контр-адмірал Ігор

Тимчук у своєму виступі відзначив, що керівництво українського флоту покладає на життєвий та службовий досвід сержантів і старшин особливі надії. «Матрос контрактної служби і старшина розглядається нами, як лідер, що здатний професійно виконувати накази, та спроможний забезпечити їх виконання підлеглими. Саме від вас, молодших командирів, залежить рівень підготовленості матросів, їх дисциплінованість, знання особистої зброй і відкритості техніки, атмосфера товариства і підтримки», - зазначив контр-адмірал.

На флотських зборах 15 старшин та сержантів були нагороджені запровадженими у Збройних Силах відзнаками «Головний сержант» та «Головний старшина». Ще 89 молодших командирів заохочені почесними нагрудними знаками міністра оборони України та начальника Генерального штабу — Головнокомандувача ВМС ЗС України, відзнаками командувача ВМС ЗС України, грамотами, та